

Pest-Pilis-Solt vármegye feudális kori összeírásai (Bevezető az összeírások részletes jegyzékéhez)

Pest-Pilis-Solt vármegye feudális kori összeírásainak korabeli gyűjteményei egyrészt a vármegye adószedőjének iratai között (PML IV. 23-a. Adószedői összeírások - *Conscriptiones perceptorales*), másrészt pedig a közgyűlési összeírások önálló gyűjteményes fondjában kaptak helyett (PML IV. 74. – Közgyűlési összeírások levéltári gyűjteménye - *Conscriptiones congregacionales*) az alábbi felosztás szerint:

Adószedői összeírások

- CP. I. Országos összeírások
- CP. II. Közterhekkkel kapcsolatos összeírások
- CP. III. Kárösszeírások

Közgyűlési összeírások

- CC. I. Jobbágyköltözésre, egyes helységekre, foglalkozási csoportokra stb. vonatkozó összeírások
- CC. II. Urbéri jellegű összeírások
- CC. III. Lélekösszeírások
- CC. IV. Népeességkimutatások
- CC. V. Katonaügyi összeírások
- CC. VI. Nemesi összeírások
- CC. VII. Plébánia összeírások

Az összeírások az egyes csoportokon belül külön sorszámmal ellátva, időrendben szerepelnek. Minden összeíráshoz tartozik egy külön azonosító szám (ún. Ö-szám) is, amely nem azonos a levéltári jelzetével, csak a feldolgozás/feltárás sorrendjét jelzi.

Az összeírások részletes jegyzékét Kosáry Domokos állította össze 1962-ben. (Kosáry Domokos: Pest megye feudális kori összeírásainak jegyzéke I-II. Pest és Nógrád Megyei Állami Levéltár, Budapest, 1962.) Levéltárunk ezen alapmunka felhasználásával kezdte meg az összeírások további feldolgozását.

Első lépésként a kutatás szempontjából legnagyobb érdeklődésre számot tartó csoport, a *Közterhekkkel kapcsolatos összeírások (CP. II.)* feldolgozását kezdtük meg, tekintve, hogy az országos összeírásokon kívül (amelyek feldolgozását a Magyar Országos Levéltár végzi) ebben fordulnak elő legnagyobb számban a megye egész területére vonatkozó név szerinti (első sorban ún. dikális) összeírások.

A kutatás megkönnyítése érdekében az eredeti jegyzéket bizonyos egyéb változtatásokon kívül (pl. a rovatok elnevezésének fordítása) az első 50 összeírás esetében kiegészítettük az adott összeírásban szereplő helység- és személynevek megadásával, amely nagyban megkönnyíti a családtörténeti kutatások folytatását. A teljes CP. II. összeírást (CP. II. 1-302.) az összeírásokban szereplő helységnevek megadásával tettük közzé, valamint feltüntettük azt is, hogy tartalmaz-e személyneveket.

Az első 50 összeírást kereshető pdf-dokumentum, a teljes összeírást pedig kereshető Excel dokumentum formájában tettük közzé tagintézményünk honlapján. A települések beazonosításában segítséget nyújthat a „Pest megye települései és pusztái” Excel dokumentum.

A jegyzékbe felvett adatok köréről és az átírás alapelveiről az alábbiakban tájékozódhatnak.

A jegyzékbe felvett adatok

Levéltári jelzet (Azonosító1) A feldolgozott összeírás teljes levéltári jelzete, a levéltár azonosítójával.

Összeírás száma (Azonosító2) A korabeli levéltári feldolgozás során kapott azonosító szám.

Cím (Cím) Az iraton szereplő eredeti cím, általában latinul, rövidítések feloldásával, tulajdonnevek betűhív átírásával.

Tárgy (Tárgy) Az összeírás tárgya.

Dátum (Dátum) Az összeíráson szereplő vagy kikövetkeztethető dátum.

Eredeti őrzési hely (Kapcsolat) A gyűjtemény kialakítása előtti őrzési hely feltüntetése, a teljes levéltári jelzet megadásával, amennyiben erről van adat. Bizonyos esetekben az összeírást nem emelték ki eredeti őrzési helyéről, erre a „Megjegyzés” rovatban történik utalás („Eredeti helyén őrizve”).

Terjedelem (Formátum) Az összeírás terjedelme (fólió vagy pagina), több másolati vagy elkülönülő példányok esetében külön megadva.

Megjegyzés (Leírás) Itt található utalás a hitelesítés módjára (pl. záradék nélkül), példányszámra, az irat fizikai állapotára stb.

Rovatok (Leírás) Az összeírás rovatainak felsorolása, utalással az összeíráson belüli esetleges eltérésekre. A rovatok minden esetben magyarul, a felvétel sorrendjében szerepelnek. A mértékegységek a rovat után zárójelben van megadva.

Összeírt személyek/helységek (Tárgy) Az összeírásba felvett helységek és/ vagy személyek felsorolása. A felvett adatok az adott pagina- vagy fóliószám megadása után sorrendben szerepelnek. Fóliószám esetén a recto (r.) és verso (v.) külön megadva.

Átírási alapelvek az első 50 (CP. II. 1-50.) összeírás esetén (PDF dokumentum):

Településnevek: A településnevek megadásánál első helyen az adott település ún. történelmi elnevezése szerepel, utána zárójelben az összeírásban szereplő betűhív alak, végül a településnév mai alakja, amennyiben nem Pest megyéhez tartozik, a megye (vagy Budapesti kerület) megadásával.

Pl.: Szentlászló (Szent Lazlo; ma: Jászszentlászló, Bács-Kiskun m.).

Személynevek: Történelmi családok esetében a családnév után zárójelben szerepel a betűhív alak, egyéb esetekben betűhíven átírva. A keresztnévek magyar nevek esetében mai alakjukban, egyébként betűhíven szerepelnek. Nemesi méltóságok közlésre kerülnek (pl. báró, gróf) teljes alakjukban a név után, a nemesi előnevek „de XY” formában feltüntetve.

Az özvegy (özv.), idősebb, ifjabb (id., ifj.) jelölést szintén szerepeltetjük.

A „más néven” megjelölés az iraton szereplő alakban („alias” vagy „aliter”) megadva.

A rendi valamint egyházi hivatalok és tisztségek magyar alakjukban szerepelnek.

Egyéb: Egykorú törlés esetén, amennyiben kikövetkeztethető, a szöveg zárójelben, áthúzva szerepel. Kikövetkeztethető szöveghiány szögletes zárójelben szerepel, egyéb hiányok jelölése: (...)

Átírási alapelvek az összes (CP. II. 1-302.) összeírás esetén (Excel dokumentum):

Településnevek: A települések feltüntetésére többnyire jársonként került sor (ahol az összeírás külön szedte a nemeseket és a különböző mesterembereket/ kereskedőket, ott ezek is külön feltüntetésre kerültek). Azokban az esetekben, ahol az összeírás különböző okokból

kifolyólag járásba sorolás nélkül sorolta fel a településeket, ott külön oszlopban lettek feltüntetve a települések.

A településnevek megadásánál elsősorban az ún. történelmi elnevezés szerepel. A könnyebb beazonosítás érdekében, ahol szükségesnek találtuk, a település történelmi neve után zárójelben megadtuk a mai nevét.

Pl.: Szentmiklós (ma: Dunaszentmiklós).

Egyéb esetekben a „Pest megye települései és pusztái” táblázat nyújthat segítséget a települések korabeli és mai nevének beazonosításában.